

เราโชคดีที่มีภาษาไทย

กาญจนา นาคสกุล

ราชบัณฑิต สำนักศิลปกรรม

ราชบัณฑิตยสถาน

คำสำคัญ : ภาษาไทย, วัฒนธรรม, พระราชดำรัส

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำรัสแก่บุคคลต่าง ๆ หลายครั้ง ในหลายวาระที่แสดงว่า ทรงห่วงใยภาษาไทย และมีพระราชประสงค์ให้คนไทยระมัดระวังการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ไม่ผันแปรผิดเพี้ยนไปอย่างไม่สมควร ทั้งในด้านการออกเสียง การสะกดการันต์ และการใช้คำ ภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมสำคัญที่แสดงถึงความเป็นชาติ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในการประกอบอาชีพ ในการดำรงชีวิต และในความรู้สึกนึกคิดของความเป็นคนไทย ความรู้สึกผูกพันเป็นชาติเดียวกันและความห่วงใยที่คนไทยมีต่อกันล้วนมาจากภาษาไทยที่สื่อความได้อย่างเดียวกัน ตรงกัน และเข้าใจกันได้อย่างลึกซึ้ง ไม่มีภาษาใดในโลกที่จะสื่อความคิดของคนไทยให้คนไทยเข้าใจได้ถูกต้องลึกซึ้งดีเท่าภาษาไทย ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติล้ำค่าที่คนไทยได้ใช้ประโยชน์และรักษาดูแลมาตลอดระยะเวลายาวนานแห่งประ-

วัติศาสตร์ของชนชาติไทย ปัจจุบันมีภาษาอื่นเข้ามาทำหน้าที่ในการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเข้าสู่ความรู้และวิทยาการที่ทันสมัย เกิดความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ภาษาอื่น ลูกหลานไทยส่วนหนึ่งจึงทอดทิ้งภาษาไทยหรือใช้ภาษาไทยอย่างไม่เห็นคุณค่า ไม่ทะนุถนอม ไม่เอาใจใส่ดูแล จนทำให้ภาษาไทยผิดเพี้ยนไปทั้งในการออกเสียง การเขียน การใช้คำตามรูปลักษณ์ ตามความหมาย ตามหน้าที่ และตามบริบท ความผิดเพี้ยนทั้งหลายที่เกิดขึ้นเหล่านี้หากไม่เร่งแก้ไข อาจเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อภาษาไทยในอนาคต เพราะจะทำให้ลักษณะและระบบของภาษาไทยแปรเปลี่ยนไป จนอาจทำให้เกิดความสูญเสียต่าง ๆ เช่น เสียงบางเสียงสูญหายไป ระบบการสะกดการันต์ตามอักขรวิธีไทยแปรปรวนไป ความหมายของถ้อยคำและสำนวนที่ใช้สับสนหรือไม่ชัดเจน และที่สำคัญการใช้ภาษาที่ไม่สามารถสื่อความให้คนไทยเข้าใจได้ตรงกัน

“เรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้” ข้อความเพียงสั้น ๆ จากพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานในที่ประชุมของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ มีความหมายลึกซึ้งยิ่งนัก ด้วยเป็นข้อความที่ย้ำเตือนคนไทยให้เห็นคุณค่าของภาษาไทยซึ่งเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ ภาษาไทยทำให้คนไทยรวมกันเป็นชาติ ภาษาไทยทำให้คนไทยสามารถพัฒนาตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาภาษาของชาติอื่น ภาษาไทยทำให้คนไทยมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีอิสระ และมีความเป็นตัวของตัวเอง การเรียนรู้ภาษาของชาติอื่น ไม่ว่าจะภาษาของชาวตะวันตก หรือภาษาของชาวตะวันออกควรเป็นไปเพื่อทำให้คนไทยมีความรู้ความคิด และประสบการณ์กว้างขวางขึ้น ติดต่อกับคนอื่นได้สะดวกขึ้น พัฒนาชาติบ้านเมืองได้รวดเร็วขึ้น ไม่ใช่เพื่อทำให้คนไทยกลายเป็นคนต่างชาติ นั่น ๆ ชาติอื่นที่ไม่โชคดีอย่าง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นประธานในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ห้องประชุมคณะอักษรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

เราจึงต้องใช้ความพยายาม ต้องทุ่มเทกำลังเงินทองและความสามารถอย่างมากมายเพื่อทำให้คนในชาติพูดภาษาใดภาษาหนึ่งที่เราเลือกมาเป็นภาษาของชาติ เป็นภาษากลางที่คนในชาติจะใช้สื่อสารกันได้โดยไม่ต้องฟังภาษาของผู้ที่มาปกครอง ความโชคดีอีกประการหนึ่งของคนไทย คือ การที่มีภาษาไทยสำหรับใช้สื่อสารกันในกิจการทุกประเภท ทุกระดับ เรามีภาษาไทยใช้เป็นราชาศัพท์ ภาษาราชการ ภาษาวิชาการ ภาษาธุรกิจ ภาษาบันเทิง ไปจนถึงภาษาตลาดและคำบริภาษต่อกัน ก่อนที่จะเรียนรู้ภาษาของชาติอื่น เราจึงควรเรียนรู้ภาษาไทยให้แตกฉานเสียก่อน ถ้าเราไม่เรียนรู้ภาษาไทย ไม่รักษายกย่องภาษาไทย เราก็จะทำให้ความโชคดีของเราสูญ

สิ้นไปโดยเปล่าประโยชน์ เพื่อสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงสมควรอย่างยิ่งที่คนไทยทุกคนจะได้ใส่ใจศึกษาภาษาไทย และระมัดระวังการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นไปในทางสร้างสรรค์ คนในแผ่นดินไทยไม่ว่าจะมีเชื้อชาติใด นับถือศาสนาใด ทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยอาชีพใด ต่างอยู่ได้เบื้องพระบรมโพธิสมภารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยกันทั้งสิ้น เมื่อทราบว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยภาษาไทย มีพระราชประสงค์ให้คนไทยใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ก็ควรจะแสดงความจงรักภักดีพยายามเรียนรู้ภาษาไทย ใช้ภาษาไทย รักภาษาไทย และพัฒนาภาษาไทยให้เป็นภาษาที่ถูกต้อง ทันสมัย เป็นสื่อเชื่อม

ใจคนไทยทุกภาคส่วนให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สมตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในวโรกาสการครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คนไทยทุกคนได้ตั้งปณิธานที่จะกระทำความดีเพื่อทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเป็นของขวัญแด่พระองค์ การรักษาสมบัติวัฒนธรรมทางภาษาของชาติ ก็เป็นการกระทำความดีอย่างหนึ่งที่มีค่าสมควรกระทำเพื่อทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายในวโรกาสพิเศษนี้ จึงใคร่ขอเชิญชวนคนไทยทุกคนให้ศึกษาภาษาไทย และตั้งใจใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เพื่อรักษาไว้เป็นสมบัติวัฒนธรรม ตามพระราชประสงค์โดยทั่วหน้ากัน